

PASIENTINFORMASJON VED OPPSTART AV BIOLOGISK MEDISIN FOR REVMATISK SYKDOM

REVMATOLOGISK AVDELING MOSS

Gudleik Kalsnes Jørstad (overlege) og Per Jarle Tungevgåg (overlege)

Du har i dag startet opp med biologisk medisin mot revmatisk sykdom. En revmasykepleier har informert deg om hvordan medisinen fungerer og gitt deg opplæring i hvordan den brukes. Du har fått utdelt eget informasjonsark om den biologiske medisinen du er satt på. Denne informasjonen finnes også ved å søke på «pasientinformasjon om legemidler» på www.legeforeningen.no.

Vi har erfart at det kan skje misforståelser ved bruk av biologisk medisiner, og at det ofte kan være vanskelig å ta til seg all informasjon gitt under én konsultasjon. Dette har vi sett et behov for å gjøre noe med, og har derfor ønsket å systematisere informasjonen. God kunnskap om medisinen er viktig da det gir grunnlag for å mestre situasjonen bedre og ta gode valg for helsen. Vi håper informasjonen vil svare på spørsmål du eller dine pårørende har om medisinen du er satt på.

All nødvendig informasjon om aktuelle biologisk medisin finner fastlegen ved å søke på www.kompetansebroen.no.

Ved revmatologisk avdeling i Moss har vi såkalt pasient-ansvarlig overlege (PAL). Det vil si at vi tilstreber, så langt det lar seg gjøre, at én fast overlege har hovedansvaret for oppfølgingen. Dette er gunstig både for deg som pasient, for vår avdeling og for fastlegen.

Hvis du har ytterligere spørsmål om den biologiske medisinen du er satt på, kan du ta kontakt med revmatologisk avdeling for råd. Ring da sentralbord på 08600 og spør etter vakthavende revmasykepleier som er tilstede hverdager 08:00 – 20:00 og lørdager 09:00-14:00.

Revmasykepleier vil kunne gi deg svar per telefon.

Informasjonsarket er delt inn i ni punkter så det skal bli lettere å finne frem.

1. BLODPRØVEKONTROLLER
2. INFEKSJONER
3. KREFTSYKDOM
4. HJERTESVIKT

5. MS (MULTIPPEL SKLEROSE)
6. GRAVIDITET
7. OPERASJONER
8. VAKSINER
9. FORNYELSE AV RESEPT PÅ BIOLOGISK MEDISIN

1. BLODPRØVEKONTROLLER

Ved bruk av biologisk medisin er det viktig at du kontrollerer blodprøver regelmessig. Vi anbefaler at du kontrollerer blodprøver

- 14 dager etter oppstart
- deretter hver måned de neste tre månedene frem til neste kontroll hos oss

Ved oppstart biologisk medisin kontrollerer vi ved revmatologisk avdeling blodprøvene. Dette innebærer at revmasykepleier vil legge inn bestilling på blodprøver for deg som du selv tar ved nærmeste helsehus der du bor. Vi kontakter deg om det er avvikende blodprøvesvar som gjør at behandlingen må settes på pause.

Når du kommer til effektkontroll hos oss, omlag 3-4 måneder etter oppstart, vil revmatolog vurdere effekten av behandlingen. Revmatolog vurderer da om fastlege skal overta ansvaret for oppfølging av blodprøver fremover.

Ved god respons av biologisk medisin anbefales som regel blodprøver hver tredje måned.

Husk at du selv har ansvar for å ta regelmessig blodprøver hos din fastlege på sikt!

2. INFEKSJONER

Biologisk medisin demper immunsystemet og gjør deg noe mer utsatt for infeksjoner.

Dette gjelder spesielt dersom du er

- eldre enn 65 år
- og/eller har sukkersyke (diabetes)
- og/eller har andre sykdommer som disponerer for infeksjoner

De infeksjonene som kan oppstå hyppigere ved bruk av biologisk medisin er

- bihulebetennelser
- og/eller lungebetennelser

- og/eller urinveisinfeksjoner.

Kontakt derfor fastlege/legevaktslege ved tegn på infeksjon som feber, vond hals, vedvarende hoste, slapphet/trøtthet og/eller svie/sterk lukt ved vannlating.

Dersom du har infeksjonssykdom og må bruke medisiner (antibiotika) for dette, må den biologiske behandlingen settes på pause. Om du skal starte opp med biologisk behandling eller ikke tar lege stilling til når infeksjonen er ferdigbehandlet. Fastlege vil i første omgang vurdere om det er behov for å ta kontakt med revmatologisk avdeling for råd angående dette.

3. KREFTSYKDOM

De fleste biologiske medisiner skal ikke brukes dersom du skulle utvikle en kreftsykdom, og bare etter nøye vurdering dersom du har hatt en kreftsykdom tidligere.

4. HJERTESVIKT

Ved symptomer på det man kaller moderat- og/eller alvorlig hjertesvikt er det slik at noen biologiske medisiner ikke kan benyttes. Hjertesvikt betyr kort fortalt at hjertet ikke pumper blodet rundt i kroppen så godt som det normalt skal. Symptomer på hjertesvikt kan være svært like symptomer som ved andre helseproblemer.

De vanligste symptomene på hjertesvikt er:

- tung pust og raskere puls ved daglige aktiviteter.
- tung pust når du ligger flatt, og da ofte med ledsagende nattlig hoste der du må ligge med ekstra pute for å heve hodeenden, da dette gir mindre tung pust.
- svakhet og tretthet i kroppen da man ved hjertesvikt ikke får pumpet nok blod og energi til musklene.
- hovne og oppblåste føtter, ankler og bein.

Dersom du skulle få tung pust, rask puls og/eller økende svakhet/tretthet ved dagligdagse aktiviteter som rolig gange på flat vei eller gange opp én etasje i en trapp, kan dette være symptomer på moderat hjertesvikt. Ved slike symptomer under behandling med biologisk medisin er viktig at du tar kontakt med fastlege/legevaktslege for å få dette undersøkt slik at ytterligere tiltak kan iverksettes.

5. MS (MULTIPPEN SKLEROSE)

Hvis du skulle utvikle en nevrologisk sykdom som heter MS (multippel sklerose) er det slik at noen biologiske medisiner ikke kan benyttes. I slikt tilfelle vil behandlende revmatolog kontaktes av fastlege og/eller nevrolog.

6. GRAVIDITET

Dersom du planlegger å bli gravid må du diskutere medikamentell behandling med behandlende revmatolog i god tid.

Det anbefales å ta kontakt med oss ved en positiv graviditetstest. Dette både for å diskutere

- videre behandling i svangerskap tilpasset sykdommen din
- behov for ekstra oppfølging både under og etter svangerskap
- behov for tilleggsundersøkelser hos andre spesialister

Ved graviditet følger vi nasjonal veileder i svangerskap og revmatiske sykdommer (www.nksr.no)

Dersom du planlegger å bli far, må du diskutere bruk av biologisk legemiddel med behandlende revmatolog.

7. OPERASJONER

Om en operasjon er planlagt, må lege vurdere hvor lang pause du bør ha fra behandlingen med biologisk medisin. Dette gjelder både før og etter operasjon.

Hvor lang tid i forveien du bør være uten biologisk medisin avhenger av om det operative inngrepet er lite eller stort, samt hvilket biologisk medikament du bruker.

8. VAKSINER

Alle pasienter som settes på biologisk medisin bør være vaksinert mot

- lungebetennelse (pneumokokk)
- influensa (hvert år i sesongen)

Så lenge du bruker biologisk medisin anbefaler vi influensavaksine årlig. Influensavaksine er en såkalt «ikke-levende» vaksine. Du trenger derfor ikke å pause behandlingen med biologisk medisin i forbindelse med vaksinering. Får best mulig effekt av vaksinen bør du tilstrebe å

sette vaksinen midt mellom to doseringer

Snakk med fastlegen om du skulle trenge andre vaksiner.

Du kan ikke få såkalte levende vaksiner så lenge du bruker biologisk medisin. Da må den biologiske medisinen pauses i god tid før vaksinerings.

9. FORNYELSE AV RESEPT PÅ BIOLOGISK MEDISIN

Fornyelse av resept på biologisk medisin må gjøres av revmatolog. For å få resept må du selv ringe revmatologisk avdeling og kontakte sekretær hos oss som vil videreformidle beskjed til pasient-ansvarlig overlege (PAL).

Før fornyelse av resepter på biologisk medisin må du nylig ha tatt blodprøver så vi vet at disse er normale.

Resept på biologisk medisin sendes elektronisk til apotek. Dette gjør at du selv kan hente medisinen på det apoteket du ønsker.